

Előszó

Amikor előszót kell írni magyar nagyjaink előtt tisztelgő kötethez, először is a személyt kellene meghatározni. De éppen dr. András Imre jezsuita atya esetében zavarban vagyok. Sem életpályáját, sem papi hivatását, még kevésbé szaktudását megítélni illetékes nem vagyok. Ha mégis meghatározni akarnám személyiségét, sok kihagyással, legrövidebben így jellemezhetném: székely jezsuita szociológus. Ezzel már három jelzőt mondtam ki, amelyek személyiségét körvonalazzák.

Először székelységét említettem, s nem hiába. Gratia supponit naturam (a kegyelem feltételezi a természetet, arra épít) skolasztikus elv szerint előbb volt székely, s azután keresztény. A székelységen belül is „csíki” székely, s a beavatottak számára ez nem mindegy. Csíktapolcán született, s ez a helység ma már Csíksomlyóval együtt a nagyvárossá nőtt Csíkszereda része. A csíki ember megmaradt katolikusnak a történelem viharában is, mert a csíksomlyói Szűz Mária oltalmát élvezte fogadalmi búcsúja óta. A csíki székely mai eszményképe Isten Szolgája Márton Áron püspök, aki már bevonult a legendák világába, fehér lován vágatva a csíki havasokban, bérmaútjain. Mikor András Imre belépett a rendbe, Márton Áron már kilenc éve vezette a szentistváni erdélyi egyházmegyét. András Imre magával vitte a rendbe a csíki székely minden előnyös örökségét, s azt élete folyamán megőrizte. Sohasem tagadta meg ezt az örökséget, sőt büszkén viselte a székely jezsuita megnevezést, amely nem is olyan gyakori.

Második helyen említettem, hogy jezsuita páter. S ez azt jelenti, hogy papi hivatást kapott Szent Ignác Atyánk nyomdokain, annyi magyar jezsuita nyomában. Sem székelysége, sem jezsuita hivatása nem személyes érdem, hanem kegyelem. De érdem az, hogy mindkettő mellett kitartott egész életében, Isten kegyelmével. Vállalta a magyar jezsuita sorsot, a számkivetést, de sohasem feledte el, hogy hivatását azért kapta, hogy övéinek szolgáljon Isten nevében. A külföldre került szerzetes nem emigráns. Számára a külföld nem a szülőföld feladása, hanem a rendi engedelmesség keretében a felebarát szolgálata. Rendalapító Atyja jelmondata irányította életében: „Minden Isten nagyobb dicsőségére”.

Harmadik helyen említem, hogy szociológus. Székely és jezsuita mivolta ebben a minőségben testesült meg. Szociológiai munkájának méltatása szakember feladata. Én csak közvetlenül azt láthattam meg, hogy főegyházmegyéinkben megalapította a Venczel József Szociológiai Intézetet, amely a maga nemében ritka kezdeményezés volt kommunista országokban. Érthető, hogy az intézet minden szempontból „újszülött”.

Amikor a hetven éves dr. András Imre atyát tisztelgő kötetel köszöntik kollégái, barátai, munkatársai, azt kívánom mint szülőföldje főpásztor, hogy maradjon továbbra is mindvégig hűséges „székely jezsuita szociológus”. *Ad multos annos!*

Gyulafehérvár, 1998. Búzaesztendő napján

Dr. Jakubinyi György
gyulafehérvári érsek
örmény apostoli kormányzó